Коммунизмин шин диилврӱр уралан!

Мана алдр Тӧрскнӓ кӱч-кӧлсчнр болн делкӓн прогрессивн кӱмн ӓмтн Алдр Октябрьск социалистическ революцин 42 джилин байрта ӧӧниг ик ӧргмджтӓгъӓр темдглцхӓв. Советск Союзин цуг балгъсдар болн селӓдӓр болсн олн сай улс цуглрсн демонстрацс, советск олн ӓмтн Коммунистическ партин гардврар коммунистическ тосхлтин алдр зураг кӱцӓхдӓн, долан джилӓ зураг болзгаснь урд кӱцӓгъӓд, Тӧрскнӓннь кӱчн-чидлиг улм батлдж, цецкрӱлдж цаарандн ӧӧдлӱлдж туурахдан белнинь бас нег дакдж герчлв.

Советск олн ӓмтн Алдр Октябрин 42 джилин ӧӧниг ӓйта сӓн диилврмӱдӓр уктдж агъу ик омгта кевӓр темдглдж, кӱцсн тоотарн байр-бахмдж кедж октябрьск демонстрацд йовцхав.

Советск йосна давсн 42 джилнь социалистическ тосхлтин шин алдр диилврмӱдин джил болв. Эн джил тууджлгч ӱӱлдврмӱдӓр байн бӓӓсмн. Теднӓ дотр хамгин ончта болснь. КПСС-н XXI хург болсмн. Партин тууджлгч хург мана орн-нутг эврӓннь делгрлтин шин цагт — коммунистическ тосхлт делгӱ келгънд орсинь йилгъв. Хург олн ӓмтнӓ эдл-ахун делгрлтин долан джилӓ зура батлад, советск олн ӓмтиг коммунистическ тосхлт келгънӓ тодрха программар агсв.

Октябрьск сӓн ӧдрмӱд темдгллгън советск олн ӓмтн партин XXI хургин болн КПСС-н ЦК-н дарунь болсн Пленумсин шиирврмӱдӓр омг авч, коммӱнизм тосхлгъна хаалгъар бат ицгтӓ кевӓр уралан йовдж йовхинь ӱзӱлв.

Октябрьск революцин 42 джилин ӧӧниг темдгллгън, мана государств джил ирвӓс улм батрад, кӱчнь икдӓд йовдгинь нарт делкӓн тӧрмӱд хагъллгънд авчах нилчнь ӧсӓд йовхинь ӱзӱлв. Социалистическ строй улм ӧргнӓр болн гӱӱнӓр эврӓннь энъ-зах уга эв-аргъан, баатр кӱчн-чидлӓн делгрӱлдж ӱзӱлӓд йовна.

Мана алдр орн-нутгин балгъсдин болн селӓдин уульнцст демонстрацд гарцхасн кӱч-кӧлсчнр долан джилӓ зуран тӱрӱн джилднь бӓрсн производственн диилврмӱдӓн ӱзӱлцхӓдж, Тӧрскӓн байрлулцхав. Фабрик болн завод, колхоз болн совхоз, предприять болн тосхлт болгън октябрьск ӧдрмӱдт кӱч кӧлснӓ шин диилврӓр рапорт ӧгцхӓв. Энӱнднь мана орн-нутг сӱл джилд ӱзмджтӓ ик диилврмӱд кӱцснь ӱзгдв. Долан джилӓ зураг болзгаснь урд кӱцӓхин тӧлӓ болджах социалистическ дӧрлдӓн улм ӧсӓд, ӧргджӓд йовна, энӱнӓ ашднь эн джил — долан джилӓ зуран тӱрӱн джилднь — промышленностин продукцин цуг гарцин кемджӓнь кирцхд 12 процент ӧсхмн, зурагъар болхла 7,7 процент гидж хӓлӓгдсмн. Джилӓ зурагъас давулгддж промышленн продукц кирцхд 40—50 миллиард арслнъга авгдхмн гидж кӱлӓгдджӓнӓ.

Алдр Октябрин 42 джилин ӧӧнӓ ӧдрмӱдт селӓнӓ эдл-ахун кӧдлӓчнр, кӱн болгъна тоод мах, ӱс, тос гаргъ-лгъарн США-г кӱцдж давхмн гисн тӧрӓн кӱцӓлгънд шин ик ишкдл уралан кесӓн темдглцхӓв. Селӓнӓ эдл-аху диилвртӓгъӓр делгрдж йовна. Орн-нутгин зӓрм райодт хагсу ганъ болсн болв чигн государствин хулддж авсн буудя эн джил 2 миллиард 712 сай пуд болв. Мах, ӱс, ноос болн малас гардг нань чигн эдл-уш хулддж авлгън сӓӓнӓр болдж йовна.

Октябрьск социалистическ революцин 42 джилин ӧӧн советск наукин болн техникин делгрлтд тууджлгч диилвр кӱцлгъӓр темдглгддж, мана орн-нутг делкӓн техническ делгрлтин нӱӱрт йовхинь баттагъар герчлв. Эн джилин эклцӓр Советск Союз космост непдгч ракет нискснь, терӱнӓннь даруд хойрдгч ракет нискӓд, Сар деер советск вымпел буулгъснь, болн шидр мана орн-нутг космосур гурвдгч рекет нискӓд, тернь Сар тал планетс хоорнд нисдг станц кӱргӓд, тернь сариг эргдж нисӓд, терӱнӓ эс ӱзгддг халхин зургинь цокдж авад газрур илгӓснь, цуг нарт делкӓг дольглулв. Мана советск олн ӓмтн тегӓд советск номтнрин болн инженермӱдин кӱцлӓр ик байр кецхӓдж, теднӓ диилвринь кӱнддж ачлджахан эн ӧдрмӱдт бас нег дакдж герчлцхӓв.

Октябрьск демонстрацд орлцачнр мана партин болн Советск государствин газадин керг-тӧрин политикиг ӱнн седклӓсн йӧрӓджӓх лозунгс ӧӧдӓн ӧргдж авч йовцхав. Мана партин болн государствин тӧвкнӱн бӓӓлгънӓ тӧлӓ гӱджрдж ноолдлгнь советск олн ӓмтнӓ ухан-седкллӓ бат залгълдата. Эн политикнь давсн джилд шин ик кӱцлтстӓ болв. Советск правительствин толгъач Н. С. Хрущев Америкин Соединенн Штатст одлгън агъу ик тууджлгч йовдл болдж, нарт делкӓн кӱмн ӓмтнд тӓвкнӱн бӓӓлгънӓ тӧлӓ ноолдлгъндн ик гидг ач-туста болв. Ниилсн Келн-ӓмтсин Организацсин Генеральн Ассамблейд Н. С. Хрущев, зер-зевиг цуг делгӱ, кӱцц агслгънас гаргъхин тускар орулдж ӧгсн сӱв-селвг ӧдгӓ цагт нарт делкӓн олна болн правительствсин гол оньгднь тусджана.

Октябрьск сӓн ӧдрмӱдт, СССР-н олн келн ӓмтнӓ ах-дӱ болгч бӱлд Хальмг республикин кӱч-кӧлсчнр багтдж, бас ик байр кецхӓдж. ӧӧниг кӱч-кӧлснӓ диилврӓр уктцхав. Элст балгъснд болн района центрмӱдт болсн демонстрацст олн минъгън кӱч-кӧлсчнр орлцдж, коммунизмин байрта ӧргн хаалгъар йовцхадж, шин диилвр кӱцхин тӧлӓ гӱджрдж ноолдхдан белнӓн герчлцхӓв.

Республикин райод болгънас кӱч-кӧлснӓ шин ик диилврин зӓнъгс ирцхӓдж, долан джилӓ зуран тӱрӱн джилднь авсн социалистическ даалгъврмуд сӓӓнӓр кӱцӓгддж йовхинь ӱзӱлв. Эн делгрсн ӧргн дӧрлдӓнд Западн района кӱч-кӧлсчнр тӱрӱн нӱӱрт гарцхадж, авсн социалистическ джилӓ даалгъвран малас гардг эдл-уш авлгъарн цавулдж кӱцӓгъӓд, октябрьск девонстрацин колонмудиг республикд толгъалдж йовх ачта зӧв авб. Кӱч-кӧлснӓ ончта диилврмӱд кӱцсн Сарпинск района «40 лет Октября» колхозин, Целинн района «Ленинский» совхозин бали нань чигн кесг эдл-ахусин кӱч-кӧлсчнр бас тер мет байрин демонстрацсин толгъаднь йовдж ачллгъна зӧвӓн эдлцхӓв.

Республикин зун, минъгън кӱч-кӧлсчнр октябрьск демонстрацин колонмудин зерглӓнд йовцхадж, производственн кӱцврӓн олнд ӱзӱлдж медӱлдж нерӓн туурулцхав. Эдн Октябрьск революцин 42 джилин ӧӧн темдгллгънӓ тууджд алтар нерӓн бичцхӓв. Эдн дунд Сарпинск района «Степной» совхозин ах ӱкрч В. Б. Пюрвеев, «Буратинский» совхозин саальч А. О. Очирова, Целинн района «Ленинский» совхозин ах хӧӧч К. А. Армадыков, Западн района «Пролетарская победа» колхозин шовуч Н. Мартыненко, Приютненск района «40 лет ВЛКСМ» совхозин тракторист В. Д. Лахно болн нань чигн кесг олн нӱӱрлӓчнр, коммунистическ тосхлтин тӧлӓ нунмгъа ноолдачнр йовцхана.

Алдр Октябрьск социалистическ революцин дарани ӧӧниг темдглхлӓрн, давсн хаалгъиннь ашдигинь кехлӓрн, советск олн ӓмтн эврӓннь тӧрскн Коммунистическ партин болн терӱнӓ ленинск Центральн Комитетин эргмд улм батар ниицдж негдв. Октябрьск демонстрацин колонмуд советск олн ӓмтн Коммунистическ партин чик, цецн гардвриг йӧрӓджӓхинь, партин чирӓд эврӓннь дадмг вождь болн коммунизмин тӧлӓ ноолдлгъинь бӱрдӓлгъиг ӱзджӓхинь бас нег дакдж итклтӓгъар герчлв.

Советск олн ӓмтн кӱцсн агъу ик диилврӓрн байр кедж темдглхлӓрн, таслгдадго тӧрмӱдӓн чигн мартдго дасмджта юмн. Тегӓд чигн октябрьск ӧӧнӓ сӓн ӧдрмӱдт цаарандан кӱцӓх тӧрмӱдӓн йилгъдж, теднӓн кӱцӓлгънд чидлӓн агсхд кӱч-кӧлсчнр оньган тусхав. КПСС-н XXI хургин тӓвсн тӧрмӱдиг, алдр долан джилӓ зуран даалгъврмудиг диилвртӓгъӓр кӱцӓлгънд цуг чидлӓн, эв-аргъан цаарандан чигн тӓвх тӧр хамгин ах болдж партийн организацсин тӱрӱн оньгд бӓӓх зӧвтӓ. Колхоз, совхоз, предприять болгън долан джилӓ зураг кӱцӓлгънд эврӓннь йоста сӓн хӱвӓн орулхин тӧлӓ цуг кӱч-кӧлсчнриг агслгънд сулдврхрго килмдж тӓвлгън некгдджӓнӓ.

Алдр Октябрьск социалистическ революцин 42 джилин ӧӧнӓ сӓн ӧдр келгън СССР-н кӧдлмшч классин болн крестьянствин ниицӓн, мана орн-нутгин келн ӓмтсин иньгллгън, советск обществин моральн-политическ нинегн, советск олн ӓмтн Коммунистическ партин туг дор батар негдсн йовхинь ӱзӱлв.

Марксизм-ленинизмин туг дор, Коммунистическ партин гардврар — коммунизмин диилврӱр уралан!